

Lakatos – Kovács – Mohl – Rózsa – Szirmai

**A Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási
Standardok
elmélete és gyakorlata**

2018.

magyarázatok és példák

I. kötet

Budapest, 2018.

Szerzők:

© Lakatos László Péter, Ph. D., FCCA (LLP)
egyetemi docens, BCE Pénzügyi Számvitel Tanszék

© Kovács Dániel Máté, Ph. D. (KDM)
adjunktus, BCE Vezetői Számvitel Tanszék

© Madarasiné Szirmai Andrea, Ph. D. (SZA)
egyetemi docens, BGE Számviteli Tanszék

© Mohl Gergely, Ph. D. (MG)
adjunktus, BCE Pénzügyi Számvitel Tanszék

© Rózsa Ildikó, Ph.D., ACCA (RI)
adjunktus, ELTE GTI Pénzügy és Számvitel Tanszék

Szerkesztette:

© Lakatos László Péter, Ph. D., FCCA (LLP)
egyetemi docens, BCE Pénzügyi Számvitel Tanszék

2. átdolgozott kiadás

Kézirat lezárva: 2017. december hó

A szerzők mindent megtettek annak érdekében, hogy a lehető legpontosabb információt nyújtsák, ennek ellenére a leírt ismeretanyag kizárólag az oktatást, tájékozódást segíti és nem minősül tanácsadásnak vagy hivatkozási alapnak. A tankönyvben foglaltak téves értelmezéséért, az abban foglalt tévedésért és ezek alapján hozott döntések bármilyen következményéért semmilyen felelősséget nem vállalunk!

A kiadvány szerzői jogi védelem alatt áll, arról való másolat készítése – a kiadó előzetes írásbeli engedélye nélkül – tilos!

A kiadvány másolása és jogosulatlan felhasználása bűncselekményt képez!

ISBN 978-615-80454-8-3 (1. kötet)

Kiadja a

© Magyar Könyvvizsgálói Kamara, Budapest

Felelős kiadó: Dr. Pál Tibor

Tartalomjegyzék

I. kötet

A RÉSZ: ELMÉLETI ALAPVETÉS (LLP)

A1	A számvitel szabályozásának szükségessége és természete	1
A2	A Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok keretszabályai	11

B RÉSZ: PREZENTÁLÁS, TARTALOM, ÁTTÉRÉS

B1	A pénzügyi kimutatások prezentálása (SZA) <i>IAS 1</i>	45
B2	Közbenső pénzügyi kimutatások (SZA) <i>IAS 34</i>	79
B3	Beszámolási időszak vége utáni események (LLP) <i>IAS 10</i>	93
B4	Számviteli politika, a számviteli becslések változásai és hibák (KDM) <i>IAS 8</i>	101
B5	Cash-flow kimutatások (SZA) <i>IAS 7</i>	125
B6	Az IFRS-ek első alkalmazása (LLP) <i>IFRS 1</i>	145

C RÉSZ: ESZKÖZÖK ÉS KÖTELEZETTSÉGEK I. (ALAPVETŐ STANDARDOK)

C1	Készletek (MG) <i>IAS 2</i>	181
C2	Ingatlanok, gépek és berendezések (KDM) <i>IAS 16</i>	205
C3	Befektetési célú ingatlanok (KDM) <i>IAS 40</i>	241
C4	Immateriális eszközök (LLP) <i>IAS 38</i>	265
C5	Állami támogatások elszámolása és állami közreműködések közzététele (MG) <i>IAS 20</i>	285
C6	Hitelfelvételi költségek (KDM) <i>IAS 23</i>	299

D: BEVÉTELEK ELSZÁMOLÁSA (SZA)

D1	Vevői szerződésekből származó bevétel <i>IFRS 15</i>	309
----	---	-----

E: PÉNZÜGYI INSTRUMENTUMOK (KDM & MG)

E1	Pénzügyi instrumentumok <i>IAS 32, IAS 39, IFRS 7, IFRS 9, IFRS 13</i>	383
E2	Részvény alapú kifizetések <i>IFRS 2</i>	661

II. kötet

F: ESZKÖZÖK ÉS KÖTELEZETTSÉGEK II. (RI)

F1	Eszközök értékvesztése <i>IAS 36</i>	713
F2	Céltartalékok, függő kötelezettségek és követelések <i>IAS 37</i>	737
F3	Munkavállalói juttatások <i>IAS 19</i>	755
F4	Jövedelemadók <i>IAS 12</i>	777
F5	Lízingek <i>IFRS 16</i> <i>IAS 17</i>	817 853

G RÉSZ: KÖZZÉTÉTELLEL KAPCSOLATOS STANDARDOK

G1	Értékesítésre tartott befektetett eszközök és megszűnt tevékenységek (RI) <i>IFRS 5</i>	889
G2	Egy részvényre jutó nyereség (MG) <i>IAS 33</i>	903
G3	Működési szegmensek (SZA) <i>IFRS 8</i>	949

H RÉSZ: CSOPORTSZÁMVITEL (LLP)

H1	Konszolidált pénzügyi kimutatások <i>IFRS 10, IFRS 3</i>	965
H2	Befektetések társult vállalkozásokban <i>IAS 28</i>	1085
H3	Közös szerveződések <i>IFRS 11</i>	1103
H4	Különálló pénzügyi kimutatások <i>IAS 27R</i>	1117
H5	Konszolidált cash-flow kimutatások	1121
H6	Közzétételi követelmények más gazdálkodó egységben való érdekeltségről <i>IFRS 12</i>	1145
H7	Kapcsolt felekkel kapcsolatos közzétételek <i>IAS 24</i>	1151
H8	Többtagú és komplex szerkezetű csoportok	1159
H9	Változások a csoport szerkezetében	1173
H10	Átváltási árfolyamok változásának hatásai <i>IAS 21</i>	1191
	Irodalomjegyzék	1215

„Zsákokban ne legyen kétféle súly, egy nehezebb
és egy könnyebb. Házadban ne tarts kétféle
űrmértéket, egy nagyobbat és egy
kisebbet. Hibátlan és pontos legyen a súlyod,
hibátlan és pontos legyen az űrmértéked...”
(Deuteronomium 25, 13-15)

BEVEZETŐ

(az első kiadáshoz)

Kedves Olvasó!

Több éves alkotómunka eredményét tartja a kezében, melynek célja a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok átfogó ismertetése.

A könyv létrejöttének két apropója volt: egyfelől tananyagot és mankót kívántunk biztosítani a felsőoktatási intézmények és a szakmai képző intézmények hallgatóinak. A szerzői csapat körülhatárolása során törekedtünk arra, hogy több egyetemről/főiskoláról vonjunk be a témával foglalkozó, azt oktató és kutató kollégákat, megteremtve ezzel a lehetőséget több műhely munkájának ötvözésére.

Másfelől nem titkolt célunk az, hogy anyagunkkal „megtaláljuk” a szakmát is, segítve ezzel a számviteli szakemberek mindennapi tevékenységét vagy akár csak felfrissíteni a korábban megszerzett ismereteiket. Így a könyv egyszerre tankönyv és kézikönyv is.

A könyv tanulmányozásához nem szükséges IFRS-ekkel kapcsolatos előképzettség, de alapszintű számviteli jártasság igen, hisz kimondottan a szabályozás bemutatása a célunk. A könyvet nem alapszintű tananyagnak szánjuk: a szabályozást majdnem teljes mélységben bemutatjuk. Annak nincs akadálya, hogy egyes kurzusokon egy-egy fejezetet vagy akár egész részt elhagyjanak szükség szerint; az egyes fejezetek önállóan is megállják a helyüket.

A könyv nyolc részre bomlik, amelyek mindegyike több fejezetből áll. A sorrend megállapításakor kompromisszumokat kellett kötnünk: egyes fejezetek adott részekhez rendelése logikai alapon történt, az azonban nem biztos, hogy az oktatás

és az önálló tanulás során is ez a praktikus sorrend. E kérdésben a könyv kézikönyv jellegét erősítettük. Biztosak vagyunk benne, hogy Olvasóink a tanulás során kezelni tudják majd ezt a helyzetet.

A könyvben minden fejezetbe ágyazva és a fejezetek végén is találhatóak példák. A szerzők meggyőződése, hogy a számvitelt megérteni csak példákkal, sőt számpéldákkal együttesen lehet, érdemes.

Bár mindent megtettünk annak érdekében, hogy a lehető legkevesebb elírás, hiba maradjon az anyagban, nem hisszük, hogy az anyag hibamentes. Az első kiadás kapcsán külön is kérjük türelmüket és pozitív hozzáállásukat. Azt sem gondoljuk, hogy minden kérdés kapcsán a lehető legjobb megoldásokat közöltük. Biztosan található egyes kérdésekre más, akár jobb, helyesebb megoldás is. A szerzők szívesen veszik, ha ilyen természetű vagy bármely a könyvvel kapcsolatos megjegyzésüket, véleményüket, jobbító szándékú kritikájukat megosztják velük.

Megjegyzéseiket a következő e-mail címen várjuk: ***lakatos@uni-corvinus.hu***.

Szerzői közösségünk arra tett kísérletet, hogy a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok (IFRS-ek) rendszerét ismertesse meg Önnel, azokat magyarázza és példákkal illusztrálja. A könyv terjedelme is mutatja, hogy ez nem kis feladat, mint ahogy az sem, ami Önre vár: megindulni és kitartani ezen a hosszú úton. Bízunk benne, hogy a könyv segíteni fogja célját! Biztosak vagyunk benne, hogy a befektetett energia megtérül.

Budapest, 2013. szeptember

A szerkesztő

Bevezető (kiegészítés)

(a második kiadáshoz)

Kedves Olvasó!

Négy év telt el a könyv első kiadása óta és minden túlzás nélkül állíthatjuk: a könyv megérett az átdolgozásra. Ennek két alapvető oka van. Egyfelől az IFRS-ek rendszere rég nem látott súlyú változásokon ment keresztül az elmúlt időszakban: alapjaiban változtatták meg jónéhány fundamentális témakör szabályozását. Elég csak a mindenkit érintő bevétel elszámolásra, pénzügyi instrumentumok vagy lízing témakörre utalni. A témakörök újragondolása megkerülhetetlenné tette az anyag megújítását. Másfelől – és mi tagadás, a szerzők számára ez „kellemes visszaigazolás” volt – az első kiadás utánnyomásai is hiánycikké váltak.

A második – jelentősen átdolgozott – kiadás időzítése nem volt egyszerűen megoldható feladat, hiszen az „soha nem lehet jókor”. A folyton változó rendszer mindig újra és újra szükségessé teszi egyes részek lecserélését, de úgy, hogy közben még a régi szabályozás sem mellőzhető. Jelen kiadásban ezért is találkozunk az Olvasó olyan talán szokatlan megoldásokkal, hogy a régi és az új szabályozás egy-egy témakör kapcsán teljes terjedelmében együttesen szerepel.

Az IFRS-ek jelentőségét vélhetően fölösleges részletezni. Mégis meg kell emlékezni egy közelmúltbeli – a második kiadást megelőző – mérföldkőről: az IFRS-ek Magyarországon már az egyedi pénzügyi kimutatások összeállítása során is alkalmazhatóak, alkalmazandóak. Egy számviteli szakember vagy vállalatvezető sem engedheti meg magának, hogy ne legyen képes a szabályokat alkalmazni vagy e környezetet figyelembe véve gondolkodni. Ez a tény tovább erősíti a téma fontosságát, jelentőségét.

A második kiadás kapcsán is kívánunk az Olvasónak hasznos órákat és nem utolsósorban kitartást a feldolgozáshoz. Ahogyan azt már korábban jeleztük: biztosak vagyunk abban, hogy befektetett energia nem vész kárba! Bizton kijelenthető: „erre van előre”!

Budapest, 2017. december

A szerkesztő

